

Vlaams
Parlement

vergadering **C96**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid

van 17 januari 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de geplande fusie tussen de watermaatschappijen Vivaqua en Hydrobru en de gevolgen ervan voor de bij Vivaqua aangesloten Vlaamse gemeenten – 716 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Rik Daems aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de toepassing van artikel 27, §2, van het Gemeentedecreet – 725 (2016-2017)	6
VRAAG OM UITLEG van Rik Daems aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanpak van bore-out bij de Vlaamse overheid – 732 (2016-2017)	10
VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de ondersteuning en begeleiding van de door de gemeenten geïnitieerde versterkte samenwerking – 767 (2016-2017)	13
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de organisatie van de lokale verkiezingen in 2018 – 813 (2016-2017)	16
VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de kritiek van bepaalde steden op de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds – 876 (2016-2017)	17

**VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de geplande fusie tussen de watermaatschappijen Vivaqua en Hydrobru en de gevolgen ervan voor de bij Vivaqua aangesloten Vlaamse gemeenten
– 716 (2016-2017)**

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Voorzitter, minister, het is net voor het reces in de actualiteit geweest. Ik vond altijd dat Vivaqua een naam was met een gezellige bijklank, een beetje een subtropischwatergevoel. Maar voor de Vlaamse gemeenten in de Rand rond Brussel is het een onzuivere poel geworden waarin we vrezende te verdrinken. We weten allemaal dat, na de vreemde interpretatie van het samenwerkingsakkoord van gewestgrensoverschrijdende communale, de fusie met Hydrobru op tafel ligt, waardoor de Vlaamse gemeenten met een dikke schuld op de bult dreigen te eindigen.

Belangrijk is, meen ik, dat er inzake de uittreding een rechtszaak loopt. Nog belangrijker is dat het Vlaams Parlement het belangenconflict heeft uitgeroepen.

Minister, ik neem uiteraard aan dat u de zaak op de voet volgt, en dat u op de hoogte bent van de lopende procedure. Neemt u zelf nog initiatieven om de mogelijke financiële gevolgen voor de Vlaamse gemeenten op voorhand te kunnen vrijwaren? Is het nog mogelijk om andere vormen van bijstand te geven? Hierover zal de volgende dagen en weken overleg worden gepleegd. Ik heb sterk het gevoel dat Vlaanderen het juridische gelijk volledig aan zijn kant heeft. Kan de regering daar eventueel nog enige assistentie geven?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, collega's, het is goed dat ik eventjes terugga in de tijd en een kleine samenvatting maak van de stand van zaken. In 2014 is er een samenwerkingsakkoord gesloten voor de grensoverschrijdende gewestelijke intercommunales. Vivaqua kwam toen onder toezicht van Brussel. Er was ook een ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, waar men het samenwerkingsakkoord niet naleeft en allerlei voorwaarden oplegt aan de Vlaamse gemeenten, of aan de gemeenten tout court die willen uittreden uit Vivaqua. Vivaqua past de statuten ook niet aan aan het samenwerkingsakkoord.

Mijnheer Doomst, u hebt terecht deze problemen aangekaart. Uiteraard ben ik op de hoogte van alle problemen en van het feit dat Vivaqua op 8 november 2016 heeft beslist om tot een fusie te komen met Hydrobru, onder de opschortende voorwaarde van een wijziging in de zin van de Brusselse kaderordonnantie Water.

Het toezicht op de fusiebeslissing van Vivaqua is de bevoegdheid van minister Vervoort van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. U weet dat Vlaanderen dit dossier al geruime tijd zeer aandachtig opvolgt. De Vlaamse Regering en ook het Vlaams Parlement – want er zijn in december een aantal zaken gebeurd – stellen, en stelden in het verleden, alles in het werk om het samenwerkingsakkoord te doen respecteren, en om de rechtmatige belangen van de Vlaamse gemeenten in Vivaqua te behartigen.

Los van de fusieoperatie met Hydrobru en het probleem van de ordonnantie en de samenwerkingsakkoorden, is er het probleem dat ze, als bijkomende vereiste voor de uittreding, de betaling van een schadevergoeding oplegden. Dat is niet

conform het samenwerkingsakkoord. Hydrobru heeft veel schulden. De Vlaamse gemeenten vrezen dat ze zullen moeten opdraaien voor die schulden. Ik begrijp dat ze daar geen vragende partij voor zijn.

Op mijn initiatief is het Vlaamse Gewest partij in het geding voor de rechtbank van eerste aanleg in Brussel tussen de Vlaamse gemeenten die deelgenoot zijn van Vivaqua en Vivaqua, waarbij het de bedoeling is om via een gerechtelijke uitspraak de uittreding van de Vlaamse gemeenten die dat wensen conform het samenwerkingsakkoord van 13 februari 2014 mogelijk te maken. Ik ben tussengekomen in het geding in het belang van de Vlaamse gemeenten.

Ik heb ook het initiatief genomen om de overlegcommissie die wordt vermeld in het samenwerkingsakkoord van 2014 op te starten. Vlak voor het kersteceres, op 21 december, heb ik per brief de ministers-presidenten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest verzocht om hun vertegenwoordigers voor deze commissie aan te duiden, zodat een eerste vergadering kon worden belegd. Jammer genoeg heb ik tot nu toe nog altijd geen antwoord gekregen. Misschien was iedereen met vakantie, maar we zijn nu toch al half januari.

Op 22 december 2016 heeft het Vlaams Parlement een belangenconflict goedgekeurd. Dat gebeurde over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, wat een goede zaak is als u het mij vraagt. Het Vlaams Parlement heeft dat belangenconflict ingeroepen tegen het 'ontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid' dat deze fusie mogelijk moet maken.

Aangezien het belangenconflict kamerbreed is gesteund, ga ik ervan uit dat ik ook brede steun kan krijgen in deze commissie. Ik zal dit dan samen met u en het voltallige Vlaams Parlement opvolgen. De komende weken zullen we nog meer initiatieven nemen om onder andere die overlegcommissie te kunnen laten plaatsvinden. Als men natuurlijk niet eens de beleefdheid heeft om te antwoorden op vragen van een ander gewest, is het wel problematisch aan het worden. Het is in ieder geval een dossier dat mij nauw aan het hart ligt. Ik ken de problematiek, ik weet wat de gevoeligheden zijn voor de Vlaamse gemeenten, en ik zal het hier zeker niet bij laten.

De voorzitter: De heer Doornst heeft het woord.

Michel Doornst (CD&V): Bedankt, minister, voor de duidelijke bereidheid tot hardnekkigheid. Het is heel goed dat u zich in die juridische procedure hebt gemengd en dat u daar een duidelijk standpunt zult innemen. Het is ook heel goed dat u het initiatief tot die overlegcommissie hebt genomen. Veel meer kan niet.

Mijn vraag was vooral om elkaar bij te staan op het vlak van die juridische batterij. Ik ben ervan overtuigd dat we daar juridisch gelijk hebben. Het kan bijna niet anders. Mij lijkt dat juridisch helder. We moeten elkaar daar steunen in de argumentatie.

Hebt u al enig zicht op de afhandeling van de juridische procedure of zit dat nog in het juridische duister? Ik maak mij overigens met de dag grotere zorgen over de juridische omkadering van een en ander wat in dit land gebeurt.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, bedankt voor uw antwoord en vooral voor uw steun aan die Vlaamse gemeenten. Het is inderdaad een dossier dat al een tijdje hangende is en waarbij er weinig goodwill is bij het andere gewest en vooral bij Vivaqua.

Het gaat om een heel aantal Vlaamse gemeenten: Dilbeek, Grimbergen, Kortenberg, Machelen, Merchtem, Sint-Pieters-Leeuw, Steenokkerzeel, Tervuren, Wemmel, Halle.

Die hebben allemaal een beslissing genomen, een democratische beslissing in de gemeenteraad, om uit te treden. Vandaag worden die gemeenten gegijzeld binnen de intercommunale Vivaqua. Dat is ook de reden waarom er toentertijd zo'n samenwerkingsakkoord afgesloten is: om de kans te laten om gewestgrensoverschrijdend gemeenten te laten uittreden. Het getuigt van een enorme arrogantie vanuit Brussel om voet bij stuk te houden en die vennoten te gijzelen, terwijl er een beslissing is om uit te treden.

Ik ben u dankbaar dat u die gemeenten gevolgd bent om tussen te komen in het geding voor de handelsrechtbank. Het is alleen spijtig dat de rechter de hoogdringendheid van die uittreding niet gevolgd is, want anders hadden we vandaag misschien een ander verhaal gehad. Een belangenconflict roep je immers niet in als dat niet hoeft. Maar het belangenconflict moest er nu wel komen om de rechten van die Vlaamse gemeenten te vrijwaren. Vanuit uw kabinet verleent u medewerking om die Vlaamse gemeenten te ondersteunen en te informeren. Het is juridisch-technisch inderdaad een heel moeilijk kluwen. Daarom is alle hulp van u en uw kabinet zeker welkom.

Ik hoop dat er een onderhandelde oplossing kan komen. Ik hoop ook dat we binnen dat belangenconflict de Brusselaars er eindelijk van kunnen overtuigen dat zij de bal hier compleet mislaan en dat er echt geen reden is om te beletten dat die Vlaamse gemeenten uittreden.

Het uiteindelijke doel van Vivaqua is om ons steeds te doen meebetalen aan de overname van Hydrobru, dat bijna 600 miljoen euro schulden heeft, zodat het Vivaqua-aandeel verwatert. Eigenlijk kunnen we hier letterlijk en figuurlijk spreken over een ondergrondse transfer van Vlaanderen naar Wallonië, boven op de middelen die al vanuit Vlaanderen naar Brussel gaan.

Stel dat we er ondanks het belangenconflict niet in slagen om een oplossing te vinden, hebt u dan nog een ultiem middel om er toch voor te zorgen dat die Vlaamse gemeenten niet het gelag moeten betalen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Het zou niet verstandig zijn, collega Nevens, om vooruit te lopen op de zaken. U hebt al aangehaald dat ik persoonlijk tussengekomen ben in het geding en dat er voor een belangenconflict is gestemd. Ik ben het ermee eens dat het allesbehalve serieus is dat Vlaamse gemeenten in dezen gegijzeld worden en dat de voorwaarden van het samenwerkingsakkoord van 2014 allesbehalve worden nageleefd. Er wordt gesproken over schadevergoeding, schuldovername en dergelijke meer. Dat kunnen wij absoluut niet tolereren.

Ik ben u dankbaar, collega Nevens, dat u zegt dat mijn kabinet dat dossier goed opvolgt en informatie geeft, maar het is ook het agentschap Binnenlands Bestuur dat in dezen ons kabinet adviseert. Ik spreek dus ook mijn dank uit aan de administrateur-generaal van het agentschap Binnenlands Bestuur.

Collega Doomst, het is belangrijk om een onderscheid te maken. Er is het belangenconflict. Daar kleeft een termijn op van zestig dagen, waarbinnen de procedures in de andere parlementen worden opgeschort. Daar heb ik wel zicht op. Maar wat het geding in concreto betreft, heb ik er geen zicht op hoelang de procedure zal duren – u weet dat ik een absolute voorstander ben van de scheiding der machten. Ik hoop in elk geval dat er snel duidelijkheid komt voor die Vlaamse gemeenten die deel uitmaken van Vivaqua en dat de gijzeling ophoudt.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Ik hoop dat onze onderhandelingen tot iets leiden, maar ik vrees dat het, zoals bij elke echtscheiding, bij de rechter zal eindigen, vandaar

mijn vraag om een zo goed mogelijke uitwisseling te doen van de inhoud en de strategie. Maar ik vrees dat het uiteindelijk daar zal eindigen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rik Daems aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de toepassing van artikel 27, §2, van het Gemeentedecreet – 725 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Minister, artikel 27, paragraaf 2, van het Gemeentedecreet gaat over wat wij genoegzaam belangenvermenging noemen. Het toezicht op de gemeenten is een klachtentoezicht. Dat maakt, om het cru te zeggen, dat een gemeente zowat alles mag doen waar ze zin in heeft, wettelijk of niet wettelijk, zolang er geen klacht wordt ingediend. Dat klinkt nogal ruim, maar het is wel de waarheid.

Omgekeerd betekent het dat als er een klacht wordt ingediend, ze ook behandeld moet worden. Als het een klacht betreft met betrekking tot artikel 27, paragraaf 2, denk ik dat er zich situaties kunnen voordoen die een gemeente welhaast onbestuurbaar kunnen maken. En ik zie een evolutie in de maatschappij waarbij het indienen van klachten, niet alleen door raadsleden, maar ook door betrokken burgers of zelfs niet-betrokken burgers, alleen maar toeneemt.

Dat is de reden waarom ik de toepassing van artikel 27, paragraaf 2, even onder de aandacht wil brengen. Ik heb mij verdiept in het nieuwe artikel. Ik ben zelf geconfronteerd met een beslissing die hierop van toepassing is in het nieuwe Gemeentedecreet. Er zijn drie elementen. Het eerste element is 'rechtstreeks of onrechtstreeks belang'. In de memorie van toelichting wordt dat als volgt uitgelegd: onrechtstreeks belang is niet alleen je persoon, maar ook een rechts- of feitelijk persoon waarbij je betrokken bent. Daarnaast kan het ook gaan over bijvoorbeeld familieleden. Op zich is dat niet zo gek. Dat is een eerste element in de toepassing van dat nieuwe artikel, dat een aantal jaren bestaat.

Het tweede element is het 'enig belang'. De Raad van State heeft gezegd dat dat moet worden gelezen als 'welkdanig belang dan ook'. Dat is dus de ruime interpretatie. Zo moet je dit artikel lezen.

Het derde element is het aspect 'contract'. Dat is waar ik nu zelf mee geconfronteerd ben. Het gaat dan om eender welke overeenkomst waar er een eenzijdige of wederzijdse overeenkomst bestaat.

Dit is, voor alle duidelijkheid, geen pleidooi pro domo. Het dossier in kwestie heb ik teruggetrokken. Ik kom daar niet op terug. Maar het is niet omdat ik zelf geconfronteerd ben met deze beslissing, dat het risico voor alle andere collega's in de steden en gemeenten moet bestaan om dat ook mee te maken. Ik vind dat het ook mijn plicht is als Vlaams Parlements lid en als raadslid in een stad om dat aan de orde te brengen, voordat het een zodanig groot probleem wordt dat er we er niet meer aan uit kunnen.

Als ik de drie genoemde elementen bij elkaar leg, kom je tot een situatie dat zelfs een eenvoudige stadstoelage aan een vereniging waarvan een raadslid van die stad in de raad van bestuur zit of er zelfs maar lid van is, volgens dit artikel in het Gemeentedecreet stricto sensu niet decretaal is. Dat zou bijvoorbeeld ook kunnen bij een overeenkomst met een vereniging als een kerkfabriek of andere

vergelijkbare verenigingen. In de gemeenteraad van Leuven gaf de burgemeester zelfs het volgende voorbeeld: als in onze raad een raadslid aandeelhouder is van InBev, en wij maken met InBev een contract van een grondruil, omdat men een uitbreiding van een fabriek wil doen, dan is er een probleem.

Dat zijn allemaal extreme voorbeelden die je kunt vinden, maar die stricto sensu wel kloppen. Vandaag lossen wij dat in de gemeenten op door het betrokken raadslid te vragen om de vergadering te verlaten en zich aan de besluitvorming te onttrekken.

Ik keer nu terug naar het voorbeeld dat ik zelf heb meegemaakt. Het ging niet over overheidsopdrachten. Het ging eigenlijk ook niet over een contract as such. Ik heb alle informatie vooraf aan de raadsleden gegeven en heb niet deelgenomen aan de beraadslagingen, tot driemaal toe. En toch maakt men deze interpretatie, al dan niet op voorstel van Binnenlands Bestuur. Ik weet niet of er een voorafgaand advies aan Binnenlands Bestuur is gevraagd in dezen.

Ik breng dit alleen maar aan de orde omdat ik wil vermijden dat, in de huidige tijdsgeest, we in de situatie komen dat zowat elke burger klacht indient tegen eender welke beslissing van een gemeente als daar ook maar van ver een gemeenteraadslid bij betrokken is, te goeder trouw en zonder enig persoonlijk voordeel. Op die manier zou je een gemeente eigenlijk onbestuurbaar maken.

Minister, deelt u, deels of volledig, mijn analyse van de huidige toepassing van de huidige letter van het decreet? Bent u van oordeel dat we daar het best iets aan doen? Of dat dan decretaal of anders moet gebeuren, is aan u om te beoordelen.

Ik geef u meteen mee dat er in de private sector systemen bestaan. Je hebt de code-Lippens en de code-Buyse, waar uitgerekend die situaties ook in beschreven zijn en die misschien een deel van de oplossing kunnen zijn.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Daems, ik ben het eens met u, maar ook niet eens. Artikel 27 van het Gemeentedecreet beoogt inderdaad alle mogelijke belangenconflicten tussen de persoonlijke belangen van gemeenteraadsliden en de belangen van de gemeente te vermijden. Om die reden is die verbodsbepaling ook ruim opgevat.

Ik ben het absoluut eens met uw analyse dat artikel 27, §2, 3°, verbiedt dat een raadslid zelf rechtstreeks overeenkomsten, zoals ruil, huur, koop, verkoop, concessies enzovoort, sluit met de gemeente. Meer nog, een raadslid kan dat ook niet onrechtstreeks doen via bemiddeling of een tussenpersoon.

Ik ben het niet eens met uw analyse dat artikel 27, §2, zou verbieden dat een subsidie of toeslag wordt verleend aan een vereniging waar een raadslid lid van is. Een subsidie of toeslag is immers geen overeenkomst in de zin van artikel 27, §2, 3°. Het is wel zo dat een raadslid niet mag deelnemen aan de besprekingen en beraadslaging over het desbetreffende thema.

Een subsidie valt dus niet onder het bewuste artikel. Als men als raadslid de gemeente vertegenwoordigt in een autonoom gemeentebedrijf (AGB) of een extern verzelfstandigd agentschap (EVA) is het verbod evenmin van toepassing. Het klopt ook niet dat een strikte toepassing van deze bepaling zou leiden tot de onbestuurbaarheid van steden en gemeenten. Dat vind ik een beetje kort door de bocht.

Ik kan u nog meegeven dat dit al stamt uit de negentiende eeuw. Toen heette het, als ik mij niet vergis, het 'wettelijk verbod als een plicht van welvoegelijkheid in hoofde van de mandataris'. Ik kan ook nog meegeven dat ik nog niet zo lang

geleden naar aanleiding van een schriftelijke vraag gesteld heb dat het verbod een decretaal gegeven is waar men rekening mee moet houden als men kandideert voor het mandaat van gemeenteraadslid.

Ik ben niet zo'n voorstander van het handhaven van allerlei bepalingen uit de negentiende eeuw. We zijn 2017. Ik denk dat alles voor verbetering vatbaar is. Ik ga geen beloftes doen. Er zijn ook geen bepalingen over opgenomen in mijn beleidsnota of het regeerakkoord. Maar natuurlijk kunnen we hier eventueel wel een gedachtewisseling of een hoorzitting organiseren met bepaalde mensen. Dat is dan voor de regeling der werkzaamheden, dus ik mag daar zelf niet over beslissen, maar het lijkt mij wel wenselijk om een parlementair debat te kunnen voeren over dit verbod, zoals het nu is opgenomen in het Gemeentedecreet. Schiet dit zijn doel niet voorbij? En is het niet zonder voorwerp als het bijvoorbeeld gaat over een onroerend goed dat openbaar verkocht wordt? En wat als het voorwerp van de overeenkomst die de gemeente wil aangaan, van dien aard is dat geen andere contractant zich aandient en het contract ook in het belang van de gemeente is? Dat zijn twee heel concrete voorbeelden.

Ik kan mij nu alleen maar beroepen op wat de regels zijn volgens het Gemeentedecreet. Maar niets staat u in de weg, collega's, om hier een uitgebreid debat over te hebben, al dan niet met het horen van experts ter zake. Er zijn zaken uit de negentiende eeuw die we anno 2017 misschien wel eens onder de loep zouden moeten nemen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Bedankt voor uw antwoord, minister, waarin u het deels eens bent met mijn interpretatie. Het is belangwekkend dat u in uw antwoord een indicatie geeft, in die mate dat de problematiek beperkt raakt. Zo is het uw interpretatie dat een toelage niet bij de overeenkomsten hoort die geïmagineerd worden in artikel 27, §2. Dat is belangrijk, want de interpretatie die in het verleden al vaak is gegeven van een contract of overeenkomst, is het hebben van wederzijdse rechten en verplichtingen, of zelfs eenzijdige rechten en verplichtingen. Bij een toelage geeft de gemeente of stad centen aan een vereniging, en die kan daar niet zomaar mee doen wat ze wil. Er is dus een component van wederzijdse rechten en verplichtingen aan een toelage. Daarom vind ik het van belang dat u de interpretatie geeft dat dit niet geïmagineerd wordt.

U geeft ook het voorbeeld van een autonoom gemeentebedrijf. Ondanks het feit dat we dat daar *stricto sensu* onder zouden kunnen zien, geeft u aan dat dit volgens uw interpretatie niet valt onder artikel 27, §2.

Dat leidt mij tot de volgende bedenking. U kunt, als u dat wenst te doen, een stuk van de problematiek al verengen door bijvoorbeeld met een omzendbrief duidelijkheid te brengen. Ik weet niet in welke mate daarmee een doos van Pandora geopend zal worden. Dat kan ik niet inschatten. Maar het is niet slecht dat een aantal situaties verduidelijkt worden, want ik voel het al aankomen dat een aantal situaties die u beschrijft als niet vallend onder artikel 27, wel aanleiding kunnen geven tot enig debat in onze steden en gemeenten.

Ik dank u ook voor het feit dat u aangeeft dat er situaties zijn die voor u niet passend zijn om onder het artikel te vallen. U sprak over de openbare verkoop van een onroerend goed. Als het een openbare verkoop is, kan er geen voordeel zijn, of toch geen disproportioneel of oneigenlijk voordeel. Het omgekeerde werkt ook. Er is een voorbeeld van een gemeente die een project wil uitvoeren op een grond. Een deel van de grond is eigendom van een raadslid. Men is niet kunnen overgaan tot het aankopen van die grond, zelfs met schatting en zo meer, omdat er een klacht was. Men heeft het vernietigd en men is moeten overgaan tot een lange en dure onteigeningsprocedure, om dat toch te kunnen realiseren.

U bent ook ingegaan op het laatste geval: wat als er slechts één potentiële contractant is en het het belang van de stad of gemeente dient? Ook dat is een element dat bekeken moet worden. Het is toch te gek dat we een aantal voorbeelden kunnen vinden waarbij een stad of gemeente duidelijk belang heeft in het maken van een overeenkomst, waar een raadslid dan direct of indirect bij betrokken is, maar die om die reden niet zou kunnen doorgaan? Ik heb begrepen dat dat niet uw interpretatie van het artikel is, maar dat het wel een problematiek is die bekeken moet worden. Het ontlast mij in ieder geval van een probleem voor mezelf, want mocht u dat vandaag als een interpretatie gegeven hebben, dan moest ik mijn dossier weer indienen in Leuven. Dat zou vervelend zijn.

Ik dank u voor uw antwoord. Ik wil u toch vragen om, als het kan, aan de commissie een limitatief gegeven over te maken van wat interpretatief niet onder het artikel valt.

Ik ben zeker ook vragende partij, voorzitter, om hier op korte termijn aandacht te besteden, want ik voel aan mijn kleine teen dat er wel eens een klein vloedgolfje van klachten zou kunnen aankomen. De gemeenteraadsverkiezingen komen dichterbij, en dan kennen we altijd een piek van klachten. Het zou te gek zijn dat dat de werking van de steden en gemeenten zou bezwaren.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Bedankt voor uw vraag, collega Daems. Het is inderdaad een problematiek die wel eens ter sprake komt. Er is het verhaal van de rechten en plichten, die ook decretaal verankerd zijn. Dan heb je ook nog de deontologische kant van de zaak. Het is niet altijd evident om daar een goed evenwicht in te vinden.

Ik wil mij aansluiten bij de suggestie die de minister zelf heeft gedaan, om daar eens dieper op in te gaan. Ik denk dat het, zeker in het geval van een openbare verkoop, toch zou moeten kunnen. Ten tweede denk ik aan het geval dat een gemeente iets verkoopt, zoals een wegoverschot of wat dan ook. Er zijn ook gevallen waarbij iemand zijn huis wil isoleren, maar de woning op de rooilijn staat. Dat kan dan niet, omdat die persoon anders het weggedeelte overschrijdt. In de meeste gevallen verkoopt de gemeente dan een smalle strook grond, waardoor de rooilijn verplaatst kan worden. Een gemeenteraadslid zou dat dan niet kunnen doen. Dat lijkt een beetje een absurde situatie.

Ik stel voor dat we dat straks bespreken in de regeling der werkzaamheden. Wij zijn zeker vragende partij om daarop aan te sluiten.

De voorzitter: De heer Dooms heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Het is natuurlijk, om het in winterse termen te zeggen, glad ijs waarop we ons bewegen. Ik blijf erbij dat we zo veel mogelijk onze stoep moeten strooien om niet uit te glijden.

Als blijkt dat de regels die we daarvoor hebben uitgeschreven, een verouderingsproces hebben ondergaan, moeten we dat ook wel onder ogen durven te zien. Maar ik voel lokaal toch aan dat, in het Trump-sfeertje van vandaag, men elke zweem van partijdigheid ongenadig afstraft. We moeten met dat klimaat rekening houden en ons op de meest serene piste zetten.

Minister, worden daar veel klachten of moeilijkheden rond gesignaleerd, hetzij aan het kabinet, hetzij bij Binnenlands Bestuur? Zo zouden we de omvang en de densiteit van het probleem kunnen inschatten.

Misschien kan dit ook bij de voorbereiding van het decreet Lokaal Bestuur beschouwd worden als een voorwerp van horen en bespreken.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik begin met de vraag van de heer Doomst over de omvang van het probleem. We zullen dat opvragen, en ik zal die informatie aan de commissiesecretaris bezorgen.

Mijn antwoord was redelijk duidelijk wat de interpretatie betreft, collega Daems. Het is misschien wel goed om daar in de commissie van gedachten over te wisselen. U kunt natuurlijk niet van mij vragen dat ik zelf een interpretatie van het Gemeentedecreet kom geven. Dat ga ik niet doen. Dat is zeer gevaarlijk. Ik zou mij daarmee ook op glad ijs begeven. Er zijn andere experts die dat wel kunnen doen.

U hebt dit probleem terecht aangekaart, mijnheer Daems. Het is goed dat de vraag is gesteld, niet alleen omdat er inderdaad wel problemen zijn, maar ook omdat er nu duidelijkheid is over het feit dat een toelage of subsidie niet onder het bewuste artikel 27 van het Gemeentedecreet valt.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Ik dank de minister voor haar antwoord. Het zou inderdaad nuttig zijn, voorzitter, om daar wat verder op in te gaan.

Je kunt het natuurlijk in twee richtingen bekijken, mijnheer Doomst. In een Trump-omgeving, zoals u het beschrijft, is elke beslissing van een gemeenteraad waar een raadslid van ver of dichtbij, rechtstreeks of onrechtstreeks, bij betrokken is, precies dat gladde ijs. Dat is waar we rekening mee moeten houden. We moeten dat echt nader bekijken. Het is dan aan de minister om al of niet een aanbeveling van de commissie te volgen.

Een groot stuk van de problematiek is al opgelost door uw antwoord, minister, waarbij u effectief toelagen, subsidies en autonome gemeentebedrijven beschouwt als niet onder het artikel vallend. Dat zal al een stuk soelaas bieden, maar het zal natuurlijk niet alles opgelost hebben. De collega's hebben al een paar andere voorbeelden gegeven.

Ik dank u voor de suggestie. Ik zal graag, als de voorzitster mij dat toelaat en in dezen tot meer diepgang wil overgaan, hieraan meewerken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rik Daems aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanpak van bore-out bij de Vlaamse overheid – 732 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, als de winterse uitspraak 'glad ijs' geldt, dan zeker hier. Wie een probleem niet durft aan te kaarten omdat het glad ijs zou zijn, zou zijn verantwoordelijkheid in dit parlement niet nemen.

Mijn vraag om uitleg gaat over de ontwikkeling van mensen in hun jobomgeving. Het fenomeen burn-out is daarbij zeer gekend. Men gaat te lang door op zijn 'effort zone', grenzen worden verlegd, men geraakt overladen en opgebrand. Het fenomeen 'bore-out' is het omgekeerde. Men blijft te lang hangen in een bepaalde zone, niet eens een comfortzone; de uitdaging en de prikkels om grenzen te verleggen zijn weg; de zelfontwikkeling valt stil; de jobvoldoening daalt; je krijgt,

toch in een aantal gevallen, fysiek gesproken dezelfde symptomen als bij burn-out, raar maar waar.

Het gaat mij hier duidelijk over het welzijn van de werknemer bij de administratie. Maar het probleem is breder. Het doet zich niet alleen voor bij de overheid maar ook in de private sector, vaak wanneer de organisatie een zekere omvang krijgt. De studies hierover zijn relatief recent. Het fenomeen bestaat al langer, maar verkeerde lange tijd in een taboesfeer. Hetzelfde geldt voor burn-out. Vijftien jaar geleden was iemand met een burn-out een luiestik. Zo kwam het toch over. Quod non. Men is ondertussen tot de vaststelling gekomen dat het een echt probleem is. Nu gaan studies daarin zeer ver. Ze stellen vast dat het fenomeen bore-out minstens even belangrijk is voor het welzijn van de mensen, nog los van het rendement van de organisatie. Dat is in mijn vraag van ondergeschikt belang.

Het is een zeer belangrijk fenomeen. Metingen laten uitschijnen dat 15 tot 20 procent van de mensen daarmee te maken hebben, zowel in de private als in de publieke sector.

Minister, is er al onderzoek gebeurd, al dan niet door de overheid gefinancierd of medegesponsord, naar dit fenomeen? We weten dat burn-out hoog aan de agenda staat. Eindelijk, zou ik zeggen. Dat is nog maar een paar jaar zo. Is er een evolutie waarbij dit andere fenomeen wordt bekeken, dat minstens even belangrijk is voor het welzijn van de werknemers en van onze actieve bevolking? Minister, bent u, indien dit onvoldoende het geval is – en ik denk het, want anders zou ik het in mijn opzoekingen hebben aangetroffen – desgevallend bereid om naast het fenomeen burn-out, waarvan ik vermoed dat er wel wat over te doen is binnen uw beleid, ook te proberen om het fenomeen bore-out in kaart te brengen, en desgevallend naar de commissie terug te komen om ons daarover te informeren?

Minister, ik stel u deze vraag omdat ik meen dat dit fenomeen tijdsgebonden is. In de werkorganisatie zien we de doorgedreven automatisering, de IT-systemen die meer en meer van toepassing zijn, en het herorganiseren en efficiënter maken. Daardoor kan deze zaak zich mogelijk nog verscherpen in de nabije en in de verre toekomst. Robotisering is daarvan maar een onderdeel. U kent het fenomeen van de 'golden cage': men zit opgesloten in een gouden kooi en men kan of wil daar niet meer uit. Maar toch kampt men met dit fenomeen.

Nogmaals: ik stel deze vraag, het welzijn van onze mensen op de werkvloer in-dachtig, weze het in een private dan wel publieke omgeving. Minister, ik vind dat u de nodige aandacht zou moeten geven aan dit fenomeen.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Daems, het vriest buiten, ik denk dus dat het sowieso glad is. Alles kan dus gezegd worden, of het nu al dan niet vriest.

Ik ontken het fenomeen absoluut niet. Maar u hebt bij het stellen van uw vraag zelf enige voorzichtigheid aan de dag gelegd. We moeten oppassen. Ik kan enkel antwoorden vanuit mijn bevoegdheid Bestuurszaken. Ik kan geen uitspraken doen over de private sector. We zitten volop in een periode, die al in de vorige legislatuur is begonnen, dat we met minder medewerkers hetzelfde of zelfs nog meer werk moeten doen. Ik heb het over alle ambtenaren.

Uw definitie van 'bore-out' is perfect. Het is een situatie waarbij de werknemer, in dit geval de ambtenaar, door een gebrek aan uitdagingen of betekenisvolle taken verveeld geraakt, interesse verliest en nog maar weinig productiviteit aan de dag kan leggen. Daarop komt het, kort samengevat neer. Er is momenteel binnen de Vlaamse overheid nog geen specifiek onderzoek gevoerd naar het fenomeen. Ik heb op dit moment nog geen concrete indicatie dat dit nodig zou zijn, en dat er ambtenaren zouden zijn die een gebrek aan betekenisvolle taken hebben.

U hebt zelf de link met burn-out gelegd. Ik zal daar handig gebruik van maken. U weet dat er een actieplan 'Burn-out binnen de Vlaamse administratie' bestaat. Het zou nuttig kunnen zijn om de resultaten hiervan in deze commissie te bespreken. Ik zal u laten weten wanneer de eerste screening of bijsturing ervan zal gebeuren. Het burn-outplan bestaat uit tien concrete bouwstenen. Enkele daarvan kunnen gerelateerd worden met bore-out.

Bouwsteen vier, over leiderschap, legt de nadruk op de coach die de medewerkers moet begeleiden en ondersteunen. Voor het leiderschap is het helder verkondigen van een visie belangrijk, het inspireren van de medewerkers, en het vooruitkijken en anticiperen op ontwikkelingen in de maatschappij.

Bouwsteen acht gaat over stimuleren van mobiliteit – ik neem aan dat het in dezen om opwaartse mobiliteit gaat. We willen de mobiliteit binnen het Vlaamse ambtenarenkorps bevorderen. We willen dat de Vlaamse ambtenaren aan het roer staan van hun eigen loopbaan.

Bouwsteen negen betreft de organisatieontwikkeling. Daar willen we de elementen ondersteunen die het algemeen welzijn bevorderen. We zetten daar in op een talentbenadering: personeelsleden kunnen meer inzicht verwerven in hun eigen talenten, terwijl de organisatie en leidinggevenden samen met het personeelslid op zoek gaan naar een match tussen enerzijds de noden van de organisatie, de Vlaamse overheid dus, en anderzijds de talenten van de medewerker.

Mijnheer Daems, u kaart dit probleem terecht aan. We zijn met ons burn-outactieplan goed op weg. Dit kan absoluut in deze commissie voer voor discussie zijn. Dat kan op het gepaste moment, namelijk wanneer wij de concrete resultaten kunnen meegeven, want anders lijkt het mij een nutteloos debat. Tegelijkertijd besteden we met het burn-outactieplan door middel van de genoemde bouwstenen aandacht aan het fenomeen bore-out, dat inderdaad bestaat, mijnheer Daems.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dat u bereid bent om met de bouwstenen vier, acht en negen van het burn-outplan, dat u aan het bewerken of verwerken bent en waarmee u naar deze commissie komt, een aanzet te geven tot het onder de aandacht brengen van het bore-outprobleem bij diegenen die met het actieplan bezig zijn.

Mijn invalshoek is het welzijn en niet zomaar de productiviteit van de medewerker, en dat niet alleen publiek maar privaat. Men bekijkt blijkbaar vrij goed de agenda's van het Vlaams Parlement want omdat ik deze vraag stel, krijg ik veel reactie van bedrijven, consultancybedrijven en andere, die blijkbaar bore-outcoaches hebben. Er zijn zelfs bedrijven die aanbiedingen hebben voor mensen om door middel van loopbaancheques in een anti-bore-outtraject terecht te kunnen komen.

Minister, dank u voor het feit dat u bevestigt dat het zeker iets is wat bestaat. De hoegrootheid van het fenomeen kunnen we niet inschatten, want die studies hebt u niet. Maar ik dank u alvast voor het feit dat u op basis van de bouwstenen vier, acht en negen – leiderschap, mobiliteit en talentontwikkeling – hieraan binnen de Vlaamse overheid aandacht zult schenken. U weet: 'gouverner, c'est prévoir', het is altijd beter te voorkomen dan te genezen. Excuseer voor het gebruik van het Frans in deze commissie. Het weze mij niet ten kwade geduid. Het is een geijkte uitspraak, en u weet dat ik privaat nogal bicommunautaire ben. Soms overvalt mij dat.

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom dank ik u dat u vanaf vandaag de nodige aandacht aan dit mogelijk en wat mij betreft zeker bestaand probleem zult geven.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, ik geef u en de topambtenaren twee suggesties.

Er zijn altijd evaluaties van het personeel. Misschien kan daarbij dit fenomeen extra bekeken worden. Ik neem aan dat een leidinggevend ambtenaar bij een goede evaluatie ook wel de signalen zal ontvangen of daar al dan niet een bore-out in zit.

We zouden ook een beeld van de hele organisatie moeten krijgen. Dat element moet worden opgenomen in een volgende personeelspeiling, als die er komt. De personeelspeiling van vorig jaar zou in de eerste helft van dit jaar bekendgemaakt worden. Het lijkt me nuttig om zowel de burn- als de bore-out organisatiebreed in kaart te brengen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Ik geef de commissie nog deze suggestie: het zou niet gek zijn om eens iemand uit te nodigen die zich daar in het bedrijfsleven mee bezighoudt, om te vragen wat dat nu eigenlijk is. Als je zoiets nieuws aankaart, vallen de meeste mensen een beetje uit de lucht. Zij vragen dan wat dat is. Het woord wordt vaak begrepen, en ook verkeerd gebruikt. Voorzitter, laat eens zo'n bore-outcoach aan het woord, liever vroeg dan laat. Geloof mij. Ik heb de vraag gesteld omdat meerdere studiegenoten van destijds, die nu actief zijn in het grootbedrijfsleven, mij hierop attent hebben gemaakt. U kent wel die klassieke reünies van de oude gabbers van de Solvay Business School. Dit fenomeen is blijkbaar geweldig aan het uitdijen. Daarom heb ik het aangekaart. Ik hoop dat u er aandacht aan besteedt, want we kunnen echt beter voorkomen dan genezen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de ondersteuning en begeleiding van de door de gemeenten geïnitieerde versterkte samenwerking – 767 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Ik probeer op het terrein de temperatuur op te meten met betrekking tot wat ik de verbreding van de besturen zou durven te noemen. Je voelt daar duidelijk de bereidheid tot actie, om iets te ondernemen, om iets te doen aan bestuurskracht.

Velen willen absoluut die zwaktes en sterktes onder ogen nemen. Zij willen daar effectief iets aan doen. Je voelt aan dat van alle remedies het geloof in sterkere samenwerking daar het grootst is. Het is altijd het geloof dat tot daden leidt. Je voelt de nood aan het creëren van werkplatformen. Aangezien we de fusie toch proberen met wat centen te verwortelen, blijft de vraag bestaan naar een sterkere begeleiding.

Minister, moeten we niet in kaart brengen waar dergelijke vormen van versterkte samenwerking bestaan? Ik lees, hoor en voel dat ze hier en daar op het terrein sterker worden. In hoeverre hebt u overwogen om de initiatieven vanuit de diensten nog te versterken? Worden er vanuit uw diensten voor de toekomst meer middelen en instrumenten ingezet om dat verbreed samenwerken mogelijk te maken, en te bekijken tot welke andere formules dat mogelijk kan leiden?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Doomst, u hebt daarover al verschillende vragen gesteld. U weet dat mijn beleid inzake Binnenlands Bestuur uitgaat van twee sterke polen. Enerzijds is er de Vlaamse overheid die het kader stelt, maar dan los van de keizerkostermentaliteit – dat is een uitdrukking die ik in deze commissie al heel veel heb gebruikt, en ik blijf ze herhalen. Anderzijds zijn er de sterke, bestuurskrachtige lokale besturen. De beleidsmatige visie hierachter heb ik in deze commissie en in de plenaire vergadering al meerdere malen toegelicht. De focus van het beleid is gericht op het verhogen van de eigen gemeentelijke bestuurskracht. Samenwerking tussen gemeenten is nuttig en absoluut ook nodig. Maar het kan geen alternatief zijn voor een gebrek aan bestuurskracht van de gemeente, om zelf haar basisbevoegdheden niet te moeten uitoefenen. Ik wil dat toch nog eens benadrukken, want dat is belangrijk.

Ik zeg dit omdat we onder andere daarom in het regeerakkoord een duidelijke keuze hebben gemaakt om in te zetten op het actief ondersteunen en stimuleren van vrijwillige fusies. Ook daarover hebben we het al uitvoerig gehad. In het regeerakkoord staat: 'vrijwillige fusies', los van allerlei partijpolitieke programma's daarrond.

Dit neemt natuurlijk niet weg dat gemeenten of lokale besturen of steden, indien ze dat nuttig en nodig achten, zeker ook kunnen opteren voor samenwerking. Zo bevat de organieke regelgeving vandaag al verscheidene instrumenten en ook de mogelijkheden daartoe. Het decreet Intergemeentelijke Samenwerking (IGS), dat recent werd aangepast en goedgekeurd in de plenaire vergadering, versoepelt deze samenwerking. Dan heb ik het bijvoorbeeld over de versoepeling van de meervoudige doelstelling wat het concrete IGS-decreet betreft. Ook het Gemeentedecreet werd recent nog aangepast om samenwerking te kunnen vereenvoudigen. Zo kunnen gemeenten gebruik maken van elkaars personeel, en dergelijke meer.

Ik vind dit een terechte vraag, die echter al meerdere keren werd gesteld. Ik begrijp dat het leeft. Maar het regeerakkoord is hierover zeer duidelijk. Het is aan de gemeenten om in functie van hun lokale noden deze samenwerkingsmogelijkheden vorm te geven. Zij hebben de autonomie om daar zelf voor te kiezen en te bepalen welke samenwerkingsvormen de beste zijn. Wij geven decretaal al heel veel ruimte aan lokale besturen – een stad of een gemeente – om dat naar eigen keuze te kunnen invullen.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Ik heb de vraag gesteld omdat ik echt het gevoel heb dat er de voorbije weken en maanden evolutie is op het terrein. Als dat niet het geval was, zou ik deze vraag hier niet opnieuw hebben gesteld want we hebben er inderdaad al verschillende keren over gediscussieerd.

Ik neem aan dat u interesse hebt om te weten waar de 'fusionisten' zitten. Mij zou ook interesseren waar de 'interlokalisten' zitten. Het zou goed zijn om dit in beeld te proberen brengen. Het zou me interesseren mocht u deze vraag stellen aan de besturen. Ik denk dat u daar een vrij positief verhaal van zou kunnen maken. Je weet nooit waar zo'n verhaal eindigt, maar ik ben ervan overtuigd dat er op dat vlak meer goesting aanwezig is dan we hier misschien beseffen. Dan kunnen we nog kijken hoe we dit benutten en gebruiken, maar vooral ook ondersteunen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Het is inderdaad niet de eerste keer dat we deze vraag stellen. Ik wil toch enkele bemerkingen maken. U spreekt over 'interlokalisten'. De vraag is waarom iemand 'interlokalist' wordt. Wordt je dat omdat de eigen gemeente een aantal zaken niet meer aankan, omdat je niet meer bestuurskrachtig genoeg bent? Natuurlijk is er goesting om met een aantal gemeenten samen te werken omdat niemand dan zijn post moet inleveren. Dat speelt natuurlijk ook een

rol. Er wordt dan gewerkt rond een aantal thema's. Als gemeenten zo intens gaan samenwerken, dan riskeer je het effect van de vorige vraag van de heer Daems te installeren in de gemeenteraad. Ik stel me dan immers de vraag wat de gemeenteraadsleden daar nog zitten te doen. Misschien krijgen ze allemaal een bore-out.

Ik geloof wel in samenwerkingsverbanden tussen gemeenten die bestuurskrachtig genoeg zijn. Het mag niet zo zijn dat ze vlugvlug samenwerken omdat het woord 'fusie' fout is en omdat samenwerken gemakkelijker gaat. De vraag is of je de waarheid daarmee geen geweld aandoet.

We moeten het regeerakkoord volgen, maar het zou veel beter zijn dat de gemeenten de oefening maken over met welke gemeenten ze het vaakst samenwerken en daar conclusies uit trekken. Ik hoed me een beetje voor wat ik heb gelezen in de krant met betrekking tot het geval in de regio Turnhout – zonder me daarover uit te spreken, want ik vind het positief dat mensen willen samenwerken –, waar wordt samengewerkt voor bepaalde zaken en voor andere niet. Daarmee krijg je de verrommeling niet weg. Misschien moet worden overwogen om dit in de toekomst af te bakenen en te zeggen wie de partners zijn waarmee moet worden samengewerkt. De eerste voorwaarde is dat de gemeente zelf bestuurskrachtig genoeg is om een aantal zaken op te lossen, om daarna te kijken met wie kan worden samengewerkt. Er zijn trouwens al een heleboel samenwerkingsverbanden in Vlaanderen, eigenlijk veel te veel.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Doomst, u bent geïnteresseerd in het aantal en de evolutie. U vraagt of dit wordt gemonitord. Ik zou kunnen beginnen over de regioscreening, maar dat is eigenlijk iets anders. Dat is een database die het agentschap goed monitort en dagelijks bijhoudt.

Er zijn lokale besturen die zelf contact opnemen met het kabinet of het agentschap om te praten over versterkende samenwerking tussen verschillende lokale besturen. Dat is vandaag nog gebeurd, maar sta me toe niet dieper in detail te treden en niet te vernoemen over welke lokale besturen het gaat. Anderen komen praten over een fusie. Er zijn nu twee concrete fusies, maar we hebben ook nog andere geluiden in de media gehoord. We hebben ook weet van andere spontane fusies die wellicht nog tijdens deze legislatuur zullen gebeuren. Als lokale besturen vragen hebben, vinden ze hun weg naar ofwel het kabinet ofwel het agentschap en ze krijgen steeds antwoord op de vragen die hen bezighouden.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): De fundamentele vraag blijft natuurlijk het versterken van de bestuurskracht. Ik geloof dat deze op dit ogenblik heel sterk is in de lokale besturen want de 'd' van democratie is een beetje kleiner aan het worden. Ze is gelukkig nog groot genoeg in de lokale besturen die heel dicht bij de mensen beleid voeren. Ik geloof dat ze daar het grootste deel van hun bestuurskracht dagelijks bewijzen. Het is alleen die 10 of 20 procent extra die vooral door een versterkte samenwerking moet kunnen worden behaald. Ik voel dat daar de voorbije maanden grote bereidheid toe is. Ik blijf er daarom op aandringen om op het vlak van een dergelijke formule die de voordelen van beide systemen in zich houdt, de lijn aan te houden en vooral daarop in te zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de organisatie van de lokale verkiezingen in 2018 – 813 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, in uw beleidsnota Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid 2014-2019 stelt u de strategische doelstelling in verband met een vlotte organisatie van de lokale verkiezingen 2018 voorop.

In de beleidsbrieven 2015-2016 en 2016-2017 geeft u aan dat “de lokale en provinciale verkiezingen van 14 oktober 2018 zullen georganiseerd worden op basis van een verbeterde regelgeving en volgens de bepalingen van het regeerakkoord. Opdat alle betrokken actoren (de lokale en provinciale besturen, de partijen, de kandidaten, de kiezers en de verantwoordelijken bij de organisatie van de verkiezingen) zich daar zo goed als mogelijk zouden kunnen op voorbereiden, en evenzeer vanuit democratisch oogpunt, zou de verkiezingsregelgeving, met inbegrip van de uitvoeringsbesluiten, volledig klaar moeten zijn, minstens een jaar voor de verkiezingsdag, dat wil zeggen uiterlijk 14 oktober 2017.”

In uw beleidsbrief 2016-2017 vervolgt u dat het ontwerp van decreet dat daartoe moet leiden, in het najaar 2016 aan het Vlaams Parlement wordt voorgelegd. We zijn ondertussen januari 2017. Het ontwerp van decreet werd nog niet aan het Vlaams Parlement voorgelegd. Welke nieuwe timing stelt u voorop? Wat zijn de redenen waarom deze deadline niet werd gehaald?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer De Loor, ik zal proberen om u gerust te stellen. Er zijn twee ontwerpen van decreet. Er is een gewoon ontwerp van decreet dat het gros van de wijzigingen aan het lokaal en provinciaal decreet bevat, het zogenaamde Kiesdecreet. Daarnaast is er een bijzonder ontwerp van decreet dat voorziet in de halvering van de provincieraden. Dat betreft een aanpassing van het Provinciedecreet.

De Vlaamse Regering heeft op 25 november 2016 haar tweede principiële goedkeuring gegeven aan het gewone ontwerp van decreet en haar definitieve goedkeuring aan het bijzonder ontwerp van decreet.

Waarom ben ik nog niet tot een definitieve goedkeuring van het gewone ontwerp van decreet kunnen overgaan? Er bestaat zoiets als artikel 260 van het Provinciedecreet dat zegt dat als er een aanpassing gebeurt aan het Provinciedecreet, dit moet worden voorgelegd aan de verschillende provincieraden. U kent mijn mening over de provincieraden, maar ik ken ook uw overtuiging. Ik kan me dan ook voorstellen dat u er geen voorstander van bent om die procedure over te slaan.

Ik heb de adviezen gevraagd tegen 31 januari 2017, binnen 14 dagen ongeveer. Daarna kan ik redelijk snel het gewone ontwerp van decreet aan de Vlaamse Regering voorleggen voor de definitieve goedkeuring. Vervolgens kan ik beide ontwerpen van decreet overmaken aan het Vlaams Parlement. Ik zal dat dan ook onverwijld doen.

De deadline die opgenomen is in mijn beleidsbrief en beleidsnota is 14 oktober 2017, een jaar voor de lokale verkiezingen van 14 oktober 2018. De adviezen moeten binnen zijn op 31 januari 2017. Het ene ontwerp is al definitief goedgekeurd,

het andere nog niet uit respect voor de provincieraden, een orgaan dat u na aan het hart ligt. Ik wacht tot de adviezen binnen zijn om dan een definitieve goedkeuring te verlenen. Ik maak me absoluut geen zorgen dat ik de deadline van 14 oktober 2017 niet zal halen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp·a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt me enigszins gerustgesteld, maar u kunt niet ontkennen dat er al een zeker traject voor beide ontwerpen van decreet loopt. Er was eerst de evaluatie van het Agentschap Binnenlands Bestuur over de verkiezingen van 14 oktober 2012. U hebt dan verder in het traject een conceptnota gepleegd die al dateert van juli 2015. U hebt zelf in uw beleidsbrief 2016-2017 expliciet verwezen naar het najaar 2016. Ik hoop samen met u dat de vernieuwde regelgeving er tijdig komt, want lokale en provinciale verkiezingen zijn niet onbelangrijk en moeten met kennis van zaken worden voorbereid.

Er is een woordje dat me niet op mijn gemak stelt. U hebt bewust of onbewust het woord 'onverwijld' gebruikt. Uit een vorige legislatuur herinner ik me dat dit niet echt goed is gekomen. *(Opmerkingen van Michel Doomst)*

Het is goed gekomen, maar we zullen er maar niet bij zeggen ten koste waarvan.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Het woord was natuurlijk bewust gekozen en was als grap bedoeld. Excuseer, bij het begin van het nieuwe jaar dacht ik eens grappig uit de hoek te komen.

De adviezen van de provincieraden moeten binnen zijn tegen 31 januari 2017. Ik maak me dan ook absoluut geen zorgen. We zullen de deadline ruimschoots halen. Ik hoop dan ook dat ik op de steun van uw fractie kan rekenen als we zullen stemmen over die ontwerpen van decreet.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp·a): Minister, u kent ons. Als u met een goed ontwerp van decreet komt, dan willen we dat met een open vizier ontvangen en steunen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de kritiek van bepaalde steden op de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds – 876 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, de burgemeester van Geraardsbergen heeft zich wat geroerd. Dat is meestal ook op een zondag. Dat is Guido-dag. *(Gelach. Opmerkingen)*

Het was zijn bedoeling dat er zou worden geluisterd naar zijn boodschap die vooral ging over het Gemeentefonds. Ik heb ondertussen veel erfenisverhalen meegemaakt en iedereen vindt bij een erfenis dat hij zijn rechtmatig aandeel moet krijgen. Men voelt zich heel snel benadeeld. In deze is het ook een beetje

begrijpelijk dat 40 procent van de betrokken erfenis, het Gemeentefonds, gereserveerd wordt voor een deel van de familie en dat de anderen daarin niet meespelen. Het is normaal dat dit leidt tot wrevel en ergernis.

De burgemeester van Geraardsbergen is blij dat de Ronde aan zijn neus passeert, maar hij is niet blij dat de voorafname van het Gemeentefonds ook aan zijn neus passeert. Hij klaagt dit dus aan en professor De Rynck gaat daarmee akkoord. We zitten met een voorbijgestreefd systeem. Daar is wel wat van aan. De criteria zijn welomschreven, maar de betrokken burgemeester dreigt dit bij het Grondwettelijk Hof aan te vechten.

Minister, hebt u met de betrokkene contact gehad? Treedt u hem bij dat er voor een stuk een ongelijkheid is? Ik begrijp dat u zult zeggen dat dit niet overeengekomen is, dat er niet aan wordt gesleuteld en dat u zult vragen wie zal zeggen wie er minder zal krijgen. Bent u echter bereid om daarover gedurende de volgende maanden anticiperend studiewerk te doen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Doomst, ik heb de nota of het werkstuk van de heer De Padt gelezen, maar ik heb dat niet officieel gekregen. We hebben het zelf opgesnord. Ik heb tijdens de kerstvakantie in de media gelezen dat hij een gesprek wilde. Ik heb nog geen enkele vraag tot overleg gekregen. Het is misschien leuk om in de media allerlei uitspraken te doen, maar dan niets te ondernemen als het erop aankomt. Ik wil gerust een gesprek met de heer De Padt aangaan, maar ik ben geen vragende partij voor een gesprek over een herijking of een herverdeling van het Gemeentefonds. Dit is al regelmatig aan bod gekomen in deze commissie. De verdelingscriteria zijn al vaak onderwerp geweest van gesprek.

Ik ben het er absoluut mee oneens dat er weer wordt beweerd – niet alleen door de heer De Padt, maar ook door andere burgemeesters – dat de verdeling van het Gemeentefonds niet transparant zou zijn. Die is wel transparant. Er is een verschil tussen de criteria die niet duidelijk zouden zijn en het niet eens zijn met de criteria. Dat is een groot verschil. De criteria zijn wel degelijk duidelijk, maar je kan het niet eens zijn met de verdeling. Dat gaat echter niet over de duidelijkheid en de transparantie van de criteria op zich. Ik wil benadrukken dat de criteria wel degelijk transparant zijn. Iedereen kan die ook zien op de webstek van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Ze staan er heel duidelijk omschreven.

Het is dus niet juist dat ze niet transparant zijn. Het is ook niet juist dat ze willekeurig zouden zijn. De voorafnames voor de steden – ik kan er niets aan doen dat ik zelf uit een kleine stad in Vlaanderen kom – staan ook duidelijk omschreven. Er zijn criteria met betrekking tot de centrumfunctie, de open ruimte, fiscale armoede. Er zijn ook sociale criteria zoals het aantal sociale woningen op het grondgebied. Dat is allemaal heel duidelijk en transparant omschreven. Ook de keuze van de centrumsteden en de provinciale steden in de 'voorafnames' zijn wel degelijk gebaseerd op feitelijkheden en zijn niet met de natte vinger gekozen, zoals werd beweerd in de media. Ze zijn gebaseerd op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) en de analyse van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en Belfius zoals die bestonden op het moment dat het Gemeentedecreet tot stand is gekomen.

Ik heb wel begrip voor de opmerking van de burgemeester van Geraardsbergen dat steden en gemeenten en de stedelijke en gemeentelijke contexten evolueren. Dat klopt. Of dit betekent dat een herziening van de huidige verdelingswijze noodzakelijk is, is van een compleet andere orde. Als ik het goed heb begrepen, ging de kritiek vooral over het feit dat er een bedrag per inwoner was berekend. In verschillende kranten heeft men dan gezegd dat die stad of die gemeente zoveel krijgt per inwoner. Dat is natuurlijk geen manier van vergelijken. Los van

het Gemeentefonds krijgen ze via andere financieringsstromen middelen binnen. Dit klopt dus langs geen kanten.

Men kijkt voor de voorafnames altijd in de richting van de grotere steden. Allemaal goed en wel, maar aan het begin van het uitbreken van de asielcrisis was de heer De Padt jammer genoeg een van de eerste burgemeesters om te zeggen dat hij geen vluchtelingen wilde opvangen. Als je er enerzijds voor pleit om meer middelen te krijgen vanuit het Gemeentefonds – waar ik geen voorstander van ben – en anderzijds zegt dat je geen verantwoordelijkheid of taak van een stad wilt overnemen omdat je die niet aankan, dan vind ik dat erg jammer, zeker omdat het snel na elkaar is gebeurd.

Ik wil wel een debat over het Gemeentefonds, dat mag altijd, maar, mijnheer Doomst, u hebt zelf verwezen naar het regeerakkoord dat zeer duidelijk is. Ik wil ook meegeven dat het voor mij als minister van Binnenlands Bestuur verdomd moeilijk is om bij elke begrotingsopmaak en bij elke begrotingscontrole de groeivoet van 3,5 procent – wat ongeveer gelijkstaat aan 83 miljoen euro – te handhaven. Elke keer als er naar geld wordt gekeken en als er wordt gevraagd waar kan worden bespaard, komen alle collega's van de coalitie af met de groeivoet van het Gemeentefonds. Elke keer opnieuw. Er is nog nooit aan geraakt, mijnheer De Loor, en ik kan u geruststellen dat zolang ik minister van Binnenlands Bestuur ben, er niet geraakt zal worden aan de middelen voor het Gemeentefonds of de groeivoet. Het is in budgettaire moeilijke tijden heel moeilijk om die groeivoet te kunnen handhaven, maar we doen het. Dat gaat ongeveer in totaliteit over een bedrag van 2,4 miljard euro.

Het regeerakkoord is duidelijk. Er is ook over onderhandeld tijdens de vorming van deze coalitie met de drie partijen dat er niet wordt geraakt aan de criteria, het bedrag of de groeivoet van het Gemeentefonds. We hebben aan het begin van deze legislatuur aan de gemeenten laten weten wat de prognoses waren en welke bedragen ze zouden krijgen, zodat ze die in de meerjarenplanning konden opnemen. Het zou heel onkies zijn dat de Vlaamse overheid na twee derde van het traject ineens zegt dat het maar om te lachen was en dat we ingrijpen op de bedragen. Het is verdomd moeilijk om die 83 miljoen euro elk jaar tweemaal overeind te houden. Ik houd er echter aan vast. Ik zal nooit toegeven. Ik zal geen extra geld krijgen. Dat is een illusie. Ik ben al blij dat ik de groeivoet heb. Bij een herijking of een herverdeling krijgt de een iets bij, maar moet de ander iets afgeven. Dan begin je een debat over 308 Vlaamse gemeenten. Nu hebben we een aantal klagers – je kunt dit terecht of onterecht vinden –, maar als we gaan morrelen aan de verdeelsleutel, aan de criteria en aan de bedragen, dan zullen we nog veel meer gemeenten horen klagen omdat ze iets moeten afgeven. Dat is niet billijk en gaat in tegen het regeerakkoord.

Ik heb ook gelezen dat men naar het Grondwettelijk Hof wil stappen. Het decreet dat het Gemeentefonds regelt, dateert van 2002. Ik ben geen jurist, maar volgens mij is de termijn allang vervallen. Misschien wilt men tegen een ander decreet naar het Grondwettelijk Hof stappen, maar dan wil ik er toch wel op wijzen, gelet op het feit dat de heer De Padt behoort tot een van de coalitiepartijen, dat het desbetreffende decreet – waar ik niet met naam en toenaam naar heb verwezen maar voor wie het wil begrijpen, is het duidelijk –, kamerbreed is goedgekeurd in dit Vlaams Parlement.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, ik heb er natuurlijk niet voor gepleit om rechtsomkeer te maken. Dat doet men alleen in Brussel in de tunnels. Dat was niet de bedoeling van mijn vraag. Ik heb in de kerstperiode waar iedereen met budgetten bezig was geen enkel lokaal bestuur horen zeggen dat ze er niet geraken.

Dat betekent dus wel dat er veel lokale beheerskracht is en dat we met de 3,5 procent soelaas hebben geboden aan de situatie. Iedereen bekijkt het natuurlijk vooral vanuit zijn eigen gemeentelijke bankrekening. Dat gaat zo.

Ik denk wel dat ze een punt hebben dat we met een verouderd model bezig zijn.

Zoals u zelf gezegd hebt, zijn er heel wat bewegingen. We rijden met een model van 20 of 25 jaar geleden. Het is wellicht tijd om dat op termijn eens te herbekijken. Het Autosalon is bezig. Je hoeft niet te kopen, maar inlichtingen vragen is altijd goed om te kijken hoe dat model verbeterd kan worden. De suggestie was om daar de komende maanden al voorbereidend werk te doen en dat eventueel met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten eens te bekijken.

We waren trouwens in Namen met de collega's van de verschillende deelparlementen. Ook daar was dat een van de bedenkingen.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, natuurlijk zijn de lokale besturen verheugd over de inzet en het engagement om de groeivoet van 3,5 procent, die verankerd is in het regeerakkoord, te handhaven. Die 3,5 procent is wel niet in hoofde van het lokale bestuur, maar in hoofde van de totale pot van het Gemeentefonds. Wat het effect is voor elke stad of gemeente, is afhankelijk van hoe de criteria in elkaar zitten.

Ik wil nog twee elementen toevoegen. We moeten voorzichtig zijn met het veralgemenen van de situatie van Geraardsbergen. Als Geraardsbergen geen verantwoordelijkheid neemt in het kader van de vluchtelingenproblematiek, is dat de verantwoordelijkheid van de lokale bestuurders aldaar, maar er zijn veel andere steden en gemeenten die wel hun taak opgenomen hebben, ook al krijgen ze geen groot stuk uit het Gemeentefonds en voldoen ze niet aan de normen om centrumstad of provinciale stad te zijn en werken ze zonder die extra middelen voort.

Kort voor de jaarwisseling heb ik vastgesteld dat we in het parlement op een vrij vlotte en snelle manier, zonder bespreking in de commissie, geconfronteerd zijn met een aanpassing van het decreet met betrekking tot het Gemeentefonds. Als het bevolkingsaantal van de stad Leuven boven de honderdduizend inwoners komt, leidt dat tot een verhoging van de middelen voor die stad met 6,7 miljoen euro. Als het klopt wat u daarnet zei, zou dat betekenen dat dat ten koste is van andere steden en gemeenten – tenzij u hier zegt dat het budget wel verhoogd zal worden. Het is evident dat dit vragen oproept bij andere gemeenten, zeker bij centrumsteden of kleine provinciale steden: hoe is het mogelijk dat er vanwege enkele tientallen inwoners meer, plots een dergelijk groot extra budget aan die stad gegeven wordt? Het is hun gegund, maar mij gaat het om het principe. Het is blijkbaar toch mogelijk om uit de algemene middelen 6,7 miljoen euro vrij te maken.

Wat tot slot de ogen uitsteekt bij de bestuurders van de gewone steden en gemeenten, is het bericht dat verspreid is – u zult weten of het waar is of niet – dat men in Antwerpen voor alle personeelsleden in een iPhone 7 voorzag. Men zei er zelfs bij dat die mensen die telefoon niet permanent bij zich moeten hebben. In het weekend hoeven ze hem niet op te nemen. Eigenlijk is het gewoon een geschenk. Er zijn noden in Antwerpen, minister, maar als dat de noden zijn, en als het geld van het Gemeentefonds, die 1200 euro die daar meer gegeven wordt dan in de gemiddelde landelijke gemeente, daarvoor gebruikt wordt, dan krijgen wij een draaiërig gevoel in onze maag. In West-Vlaanderen zeggen we: dat is geld breken met hamers. Dat kan ook niet de bedoeling zijn.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp-a): Minister, ik schrik er toch van dat u zegt dat bij het opstellen van de budgetten uw collega-ministers elk jaar opnieuw willen raken aan de groeivoet van het Gemeentefonds van 3,5 procent. Ik neem daar nota van.

Burgemeester De Padt heeft de verdelingscriteria van het Gemeentefonds op de korrel genomen en in vraag gesteld. Ik zie dat meer als een noodkreet over de financiële situatie van steden en gemeenten. Ik stel ook vast dat burgemeester De Padt daar niet alleen mee staat. Anderhalf jaar geleden was er de open brief van 48 burgemeesters over de financiële situatie van de steden en gemeenten. De VVSG heeft ook al een aantal keren aan de alarmbel getrokken. En het moet gezegd, minister: zowel u als de voltallige Vlaamse Regering maakt het de lokale besturen ook niet gemakkelijk op dat vlak. Ik denk aan de afschaffing van de compensatie voor materieel en outillage, de besparingen en de niet-indexering van de sectorale subsidies, de regularisatie van de gesubsidieerde contractuelen (gesco's). En vanaf 2017 is er dus ook de volle impact van de taxshift op de lokale financiën.

Er is in deze commissie en in de plenaire vergadering al een aantal keer verwezen naar het onderzoek van de VVSG op basis van de DIBISS-cijfers (Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels), dat aangeeft dat de groeivoet van 3,5 procent volledig opgaat aan de financiering van de pensioenen van de statutaire ambtenaren. U gaf aan dat dat altijd goed is voor een bedrag van 82 of 83 miljoen euro, maar als je weet dat dat naar de pensioenen van de statutaire medewerkers gaat, biedt dat geen extra ruimte om nog bijkomend of vernieuwend beleid te voeren. Ik zie het dus veeleer als een noodkreet van een aantal instanties en burgemeesters.

Minister, ik wil u nogmaals vragen om uw rol op te nemen als belangenbehartiger van de lokale besturen en de steden en gemeenten, en om samen met de lokale besturen, met uw federale collega's en met de VVSG een oplossing te vinden voor de financiën. Ik benadruk het woordje 'samen', want ik leg niet alles in uw mandje. Het is het gemeentelijke niveau dat het dichtst bij de inwoners staat en dat het meeste vertrouwen geniet bij de Vlaming. Ik vind het dan ook superbelangrijk dat wij dat vertrouwen kunnen waarmaken. Ik kijk dan naar u, minister, als belangenbehartiger van steden en gemeenten, om samen met de instanties die ik daarnet genoemd heb, naar oplossing te zoeken voor de toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Collega Doomst, ik begrijp de frustratie die aan de basis van deze vraag ligt. Ik zit in hetzelfde schuitje als u. Maar het is ook zo dat de laatste tijd heel veel collega's zich geroepen voelen om over de criteria te klagen, maar dat heel weinig collega's dan ook zeggen wie er dan minder moet krijgen, want daar komt het uiteindelijk wel op neer. Dat is ook de reden waarom er vandaag geen enkel concreet voorstel wordt gedaan om tot nieuwe criteria te komen. We moeten dat ook durven toe te geven, dat nieuwe criteria er enkel zullen komen op het moment dat er meer budgettaire ruimte is. En ik heb niet het idee dat die er op heel korte termijn zal komen.

Wij hebben allemaal onze meerjarenplanning gemaakt op basis van de verdelingscriteria die er in 2013 waren, plus die 3,5 procent. Als je daar nu aan gaat sleutelen, zullen de gemeenten die rijkelijk bedeed waren, naar extra inkomsten moeten zoeken. Ik denk niet dat dat op dit moment wenselijk is.

Als u zegt dat dat bij de vorming van een nieuwe regering opnieuw op tafel moet komen, dan ben ik uw bondgenoot.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik heb ook al gereageerd via de regionale visuele pers. Ik heb vooral moeite met de timing. We zijn bijna aan het einde van de legislatuur

van de gemeenten – ik ken de streek en de stad Geraardsbergen en haar toestand goed –, en plots lees ik dat de burgemeester zegt: 'Ik zou ook wel een boeiende stad kunnen zijn, maar ik krijg te weinig geld van de overheid.'

Dat is toch wat kort door de bocht. Je zou kunnen vragen, los van het Gemeentefonds, hoeveel Vlaanderen investeert in je gemeente via wegenwerken, via de herwaardering van stuwen en sluizen op de Dender. Een andere gemeente kan dan zeggen: kijk eens aan, daar investeert Vlaanderen zoveel, en hier maar zo weinig. Dat kun je ook in rekening brengen. Dan ben je ook vertrokken.

Op het einde van de legislatuur ziet men bepaalde dingen komen, men ziet wat men wel en niet kan realiseren, en dan zegt men dat het de schuld is van Vlaanderen. Men heeft nog geen contact met de minister opgenomen omdat men op zoek is naar andere gemeenten die men aanschrijft, in de hoop zich samen met ons tegen die andere gemeenten te keren. Want men zegt heel duidelijk dat die en die gemeente te veel krijgt. Als je dat wilt aanpakken, doe je dat eerst bij de vorming van de Vlaamse Regering. Het komt eerst in een partijprogramma, maar dan moet je wel man en paard noemen en zeggen hoe je het wilt verdelen. Je kunt een euro maar een keer uitgeven.

Als het een signaal zou zijn, dan geef je een signaal. Nu moet de bevolking blijkbaar meebetalen voor advocaten die een rechtszaak moeten aanspannen. Of dat allemaal goed bestuur is, laat ik voor de mening van de toehoorders.

Het is al te gemakkelijk om te zeggen dat het slecht gaat met je gemeente, maar als lokale overheid kun je veel doen. Je kunt investeringen aantrekken, je kunt tweeverdieners aantrekken, er zijn veel mogelijkheden. Daarom is het tijdstip nogal verdacht. In mijn eigen stad leeft dat ook. Dendermonde vraagt: 'Waarom zijn wij geen centrumstad?' Dan openen we die discussie ook weer. Als je daar wilt aan morrelen, mij niet gelaten, maar dan moet je het doen bij het begin van een legislatuur en niet op het einde.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Minister, naar aanleiding van de media-aandacht voor een verklaring van de burgemeester van Geraardsbergen bevinden er zich verschillende steden in een precaire financiële situatie. Dan wordt er nogal vlug gegrepen naar de middelen die men van de hogere overheden krijgt. In veel gevallen zal het wel zo zijn dat verschillende steden zich benadeeld voelen ten opzichte van andere steden. Dat is een zeer complex gegeven. Er zijn tal van studies gemaakt door universiteiten en allerhande instellingen om te proberen daar een objectieve studie van te maken, hoe moeilijk dat ook is. Tot dusver zijn nog niet velen daarin geslaagd. Ik zit meer dan tien jaar in deze commissie, en al die tijd is er sprake van om te komen tot een meer objectieve verdeling van die middelen van het Gemeentefonds.

Dat zal het voorwerp moeten uitmaken van een politiek signaal in het volgende regeerakkoord, maar er zal ook een actualisatie moeten komen van de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds. Het is in zekere mate achterhaald. We moeten de tijd nemen om over te gaan tot een goede, objectieve studie om aan het politieke niveau voor te leggen. Dat zal moeten gebeuren in de volgende legislatuur. De tijd is nu niet meer voorhanden. We zullen moeten komen tot een herijking of een objectivering van de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds. Daaraan moet een objectieve studie ten grondslag liggen, zodat de politieke overheden zich erover kunnen buigen.

Die middelen zijn hoe dan ook voor actualisering vatbaar. Wat we nu al zovele jaren kennen, is niet meer van deze tijd. Er zijn zoveel omstandigheden gewijzigd, niet alleen met betrekking tot de veiligheid – ik geef maar dat voorbeeld – maar

ook tot tal van andere elementen. Minister, ik wil u vragen om daar nu al werk van te maken, zodat er al enkele studies kunnen plaatsgrijpen en we binnen afzienbare tijd kunnen overgaan tot de actualisering van de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds. Dat zal hoogstwaarschijnlijk in de volgende legislatuur zijn – en het kan maar best in het begin van de legislatuur zijn.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, er zijn heel veel tussenkomsten, maar ik ben, denk ik, redelijk duidelijk en ferm geweest in mijn antwoord. Een herijking of herverdeling van het Gemeentefonds zal er niet komen. Het regeerakkoord is daarover zeer duidelijk. Mijnheer De Meulemeester, over volgende legislaturen spreek ik mij natuurlijk niet uit. U hebt daar ook niet voor gepleit.

Voorzitter, ik heb hier heel veel collega's van lokale besturen – kleine gemeenten, grote gemeenten en zelfs een stad – horen spreken. Maar men kan niet om lusten vragen zonder er enkele lasten te willen bijnemen.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Wat bepaalde collega's zeggen, klopt: het eindigt natuurlijk altijd bij 'Heb ik meer of heb ik minder?' Maar de vraag moet hier, op dit forum, toch wel zijn: is het 'just' of 'nie just'? Dat is wat we willen aanbrengen.

Ik wil maar zeggen: het is geen tussendoortje of vieruurtje, maar een viergangenmenu. Daar moet je werkelijk op tijd weten welke kok en welke keuken er is. Ik heb altijd geleerd dat de beste producten op de vroegmarkt te krijgen zijn. Je moet er op tijd bij zijn. Daarom vraag ik het niet te laten verslensen. Laat ons zo snel mogelijk voorbereiden om dan de oefening te doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.